

TRIỂN KHAI ĐỒNG BỘ CÁC GIẢI PHÁP MỞ RỘNG VỐN TÍN DỤNG NGÂN HÀNG CHO PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP - NÔNG THÔN

PGS., TS. Nguyễn Đức Hưng *

Trong thời gian qua cũng như hiện nay, thực hiện các Nghị quyết, chủ trương của Chính phủ, Ngân hàng Nhà nước (NHNN) đang ban hành các chính sách cụ thể và có những chỉ đạo quyết liệt nhằm mở rộng vốn tín dụng cho các lĩnh vực ưu tiên, đặc biệt là nông nghiệp, ngư nghiệp và phát triển kinh tế nông thôn.

Đối với lĩnh vực thủy sản và đánh bắt hải sản

Đối với nuôi trồng thủy sản, đây là lĩnh vực đem lại việc làm ổn định và thu nhập khá cho số đông hộ gia đình ở nông thôn, tập trung là đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL), ven biển miền Trung, đem lại kim ngạch xuất khẩu cao cho nền kinh tế, đồng thời cho phép khai thác và sử dụng có hiệu quả tiềm năng ở nhiều địa phương. Do đó nhiều chính sách của Chính phủ, của các bộ ngành có liên quan đều hướng tới thúc đẩy phát triển bền vững lĩnh vực này. Một ví dụ gần đây nhất đó là ngày 16/4/2014, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 540/QĐ-TTg, ban hành chính sách tín dụng đối với người nuôi tôm và cá tra, quy định rõ việc xử lý đối với các khoản nợ quá hạn và nợ đã được cơ cấu của khách hàng là hộ gia đình, chủ trang trại, hợp tác xã nuôi tôm và cá tra gấp khó khăn trong sản xuất kinh doanh và trả nợ TCTD đến ngày 31/12/2013.

Về phía ngành Ngân hàng, thời gian qua cũng như ngay sau khi có quyết định nói trên của Thủ tướng

Chính phủ, NHNN đã chỉ đạo các TCTD triển khai kịp thời, nghiêm túc, đồng bộ và có hiệu quả giải pháp tín dụng, góp phần thúc đẩy lĩnh vực nuôi tôm, cá tra phát triển bền vững, đạt được các mục tiêu xuất khẩu, mục tiêu kinh tế - xã hội khác đã đề ra.

Ngày 16/9/2014, Thống đốc NHNN đã ban hành Thông tư 26/2014/TT-NHNN quy định về việc NHNN Việt Nam tái cấp vốn đối với các TCTD bằng đồng Việt Nam theo Quyết định số 540/QĐ-TTg, có hiệu lực kể từ ngày 1/11/2014.

Theo quy định, NHNN thực hiện tái cấp vốn bằng đồng Việt Nam đối với các TCTD đã thực hiện khoanh nợ cho khách hàng là hộ dân, chủ trang trại, hợp tác xã nuôi tôm và cá tra gặp khó khăn trong sản xuất kinh doanh và trả nợ TCTD đến ngày 31/12/2013.

Mức tái cấp vốn của NHNN đối với TCTD tương ứng với số tiền TCTD đã thực hiện khoanh nợ cho khách hàng theo quy định tại Quyết định số 540/QĐ-TTg. Lãi suất tái cấp vốn bằng không (0%/năm). Thời hạn tái cấp vốn là 364 ngày và được gia hạn tự động hàng năm với tổng thời gian là 03 năm.

NHNN cũng quy định các nội dung cụ thể về trình tự tái cấp vốn, trả nợ vay tái cấp vốn và trách nhiệm của tổ chức tín dụng và các đơn vị liên quan.

Ngày 15/8/2014, Thống đốc NHNN cũng đã ban hành Thông tư số 22/2014/TT-NHNN hướng dẫn thực hiện chính sách tín dụng

theo Nghị định số 67/2014/NĐ-CP ngày 07/7/2014 của Chính phủ về một số chính sách phát triển thủy sản (Nghị định 67). Ngày 24/9/2014, NHNN cũng đã có văn bản số 6991/NHNN-TD, chỉ đạo các TCTD và chi nhánh NHNN ở 28 tỉnh, thành phố triển khai tích cực và nghiêm túc Nghị định 67 của Chính phủ, không để xảy ra tình trạng khách hàng vay vốn thông qua môi giới trên địa bàn; các chi nhánh TCTD và Phòng giao dịch các TCTD phải thành lập Tổ công tác xuống các xã, phường, thị trấn hướng dẫn và giúp người dân thủ tục vay vốn theo Nghị định 67.

Qua theo dõi và nghiên cứu thực tiễn, trong thời gian qua có số đông NHTM tham gia cho vay vốn lĩnh vực nuôi tôm, cá tra nói riêng; lĩnh vực chăn nuôi, thu mua, chế biến và xuất khẩu mặt hàng thủy sản nói chung và Ngân hàng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NHNN&PTNT) Việt Nam vẫn là đơn vị luôn luôn dẫn đầu. Theo số liệu đã được công bố, doanh số cho vay lĩnh vực thủy sản của NHNN&PTNT Việt Nam bình quân giai đoạn 2009 - 2013 đạt 36.000 tỷ đồng mỗi năm, riêng năm 2013 đạt 40.297 tỷ đồng; Dự nợ đến 31/12/2013 là 27.596 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 3.665 tỷ đồng (+15,3 %); Nợ xấu đến 31/12/2013 là 1.110 tỷ đồng. Tỷ lệ nợ xấu các năm trước năm 2012 đều dưới 2%, riêng năm 2013 chiếm 4,0%, tăng 2,0 % so với năm 2012.

Trong năm 2014, NHNN&PTNT Việt Nam tiếp tục mở rộng vốn cho vay lĩnh vực thủy sản. Ước tính đến hết tháng 9/2014, dư nợ lĩnh vực này của NHNN&PTNT Việt Nam đạt trên 30.000 tỷ đồng, tỷ lệ nợ xấu vẫn được kiềm chế ở mức an toàn, khoảng dưới 3%.

Một giải pháp cụ thể khác về lĩnh vực có liên quan cũng được triển khai kịp thời, đó là tại Hội nghị về giải pháp và chính sách

* Hà Nội

phát triển thủy sản ngày 15/4/2014 tại Đà Nẵng do Thủ tướng Chính phủ chủ trì, ngành Ngân hàng đã cam kết đưa ra gói hỗ trợ ngư dân 10.000 tỷ đồng, tập trung vào các đối tượng: đóng tàu công suất lớn, cải hoán tàu đánh bắt xa bờ, nuôi trồng thuỷ sản,... nhằm hỗ trợ tối đa, tạo thuận lợi và góp phần phát triển nhanh, bền vững ngành Thủy sản, góp phần bảo vệ an ninh vùng biển, hải đảo...

Trong thời gian qua, NHNN&PTNT Việt Nam cũng là NHTM đóng vai trò hàng đầu trong việc triển khai chính sách *cho vay vốn đóng tàu vỏ thép khai thác hải sản xa bờ* theo Quyết định 1787/QĐ-TTg ngày 29/11/2012 của Thủ tướng Chính phủ. Số liệu đã được công bố cho thấy, sau một năm triển khai thực hiện Quyết định 1787/QĐ-TTg nói trên về việc ban hành chính sách thí điểm hỗ trợ ngư dân đóng tàu vỏ thép khai thác thủy sản xa bờ tại Quảng Ngãi, với sự vào cuộc tích cực của các Bộ, Ban, Ngành liên quan, những khó khăn vướng mắc từng bước được tháo gỡ. Ngày 26/11/2013, UBND tỉnh Quảng Ngãi đã phê duyệt phương án đóng tàu vỏ thép lưới vây rút chì và phương án đóng tàu vỏ thép dịch vụ hậu cần nghề cá của Công ty cổ phần thủy sản Lý Sơn. Chi nhánh NHNN&PTNT Quảng Ngãi đã nhận được hai Quyết định trên và đang tổ chức triển khai thực hiện theo chỉ đạo của UBND tỉnh Quảng Ngãi, đến nay đã có những kết quả bước đầu về giải ngân vốn vay cho hộ ngư dân.

Gần đây nhất, cụ thể là ngày 26/9/2014, NHNN đã phối hợp với UBND tỉnh Quảng Ngãi tổ chức Hội nghị triển khai Nghị định 67/2014/NĐ-CP của Chính phủ, thể hiện quyết tâm của toàn ngành Ngân hàng trong triển khai chính sách cho vay đóng tàu phục vụ khai thác hải sản xa bờ. Tại hội nghị, NHNN cũng lắng nghe và giải đáp những vướng mắc, phát sinh trong

Các TCTD tiếp tục có định hướng chiến lược mở rộng tín dụng đối với lĩnh vực nông nghiệp - nông thôn

quá trình triển khai thực hiện Nghị định 67 để chính sách thực sự đi vào cuộc sống, đạt hiệu quả cao nhất. Dự báo, thời gian tới vốn cho vay lĩnh vực này của các TCTD sẽ tăng trưởng theo mục tiêu đề ra.

Chính sách hỗ trợ nhằm giảm tổn thất trong nông nghiệp

Nhằm góp phần nâng cao hiệu quả và phát triển bền vững sản xuất nông nghiệp, ngày 18/4/2014, NHNN đã ban hành Thông tư số 13/2014/TT-NHNN hướng dẫn cho vay theo Quyết định số 68/QĐ-TTg ngày 14/11/2013 của Thủ tướng Chính phủ về *chính sách hỗ trợ nhằm giảm tổn thất trong nông nghiệp*.

Theo quy định, ngoài các NHTMNN thì các NHTM được thành lập theo Luật các TCTD cũng được cho vay nhằm giảm tổn thất trong nông nghiệp. Thời gian hỗ trợ lãi suất vốn vay là 3 năm và tối đa là 12 năm đối với cho vay các dự án đầu tư máy, thiết bị nhằm giảm tổn thất nông nghiệp.

Trước đó, NHNN&PTNT Việt Nam đã chủ động triển khai cho vay chính sách hỗ trợ nhằm giảm tổn thất sau thu hoạch đối với nông sản, thủy sản theo Quyết định 63/2010/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, tổng dư nợ đến 31/12/2013 là 1.362 tỷ đồng.

Trong đó: NHNN&PTNT Việt Nam cho vay hỗ trợ nhằm giảm tổn thất sau thu hoạch với 8.548 khách hàng, bao gồm 8.520 hộ sản xuất, 28 doanh nghiệp vay vốn; doanh số cho vay riêng trong năm 2013 là 271 tỷ đồng, dư nợ cho vay đạt 785 tỷ đồng, số khách hàng được hỗ trợ là 8.548 khách hàng, số lãi đã hỗ trợ lũy kế là 151,5 tỷ đồng. Ước tính đến hết tháng 9/2014, dư nợ lĩnh vực này của NHNN&PTNT Việt Nam đạt khoảng trên 1.500 tỷ đồng, dự báo sẽ tăng lên 1.600 - 1.700 tỷ đồng trong thời gian tới.

Triển khai mô hình kết nối Ngân hàng - Doanh nghiệp

Để mở rộng vốn tín dụng an toàn, hiệu quả theo mục tiêu tăng trưởng dư nợ đặt ra từ đầu năm, đáp ứng tốt hơn nhu cầu vốn cho nền kinh tế nói chung và cho các doanh nghiệp nói riêng, trong thời gian qua, NHNN đã chỉ đạo các chi nhánh NHNN tỉnh, thành phố; các TCTD triển khai mô hình kết nối Ngân hàng - Doanh nghiệp. Tính đến hết tháng 9/2014, Chương trình này đã được triển khai ở tất cả 63 tỉnh, thành phố trong cả nước; trong đó, có 50 địa phương đã tổ chức được 110 hội nghị đối thoại, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp. Tổng số vốn các NHTM cam kết hỗ trợ cho 6.600 doanh nghiệp và 752 đối tượng khách hàng khác theo chương trình

nói trên lên đến 105.194 tỷ đồng thông qua các hình thức: cơ cấu lại nợ, nâng hạn mức tín dụng, điều chỉnh giảm lãi suất các khoản vay cũ,... Tổng dư nợ đã được hỗ trợ khoảng 18.620 tỷ đồng.

Trong số đó có nhiều khách hàng, nhiều doanh nghiệp hoạt động kinh doanh liên quan đến nông nghiệp, nông thôn,...

Nhằm góp phần tạo môi trường mở rộng tín dụng an toàn, hiệu quả lâu dài, ngành Ngân hàng đang tích cực triển khai Chương trình Mô hình sản xuất ứng dụng công nghệ cao nhằm hướng tới nền nông nghiệp toàn diện theo hướng hiện đại, có năng suất, chất lượng và giá trị gia tăng cao.

NHNN đã tiến hành khảo sát các mô hình tại 3 tỉnh vùng đồng bằng sông Hồng, 3 tỉnh vùng DBSCL; trong đó, cả 3 tỉnh phía Nam và 1 tỉnh phía Bắc đã được chọn triển khai thí điểm trước khi quyết định triển khai chương trình cho vay chính thức trong cả nước. Kèm theo đó, dự án thí điểm chuỗi liên kết từ sản xuất đến tiêu thụ, như: cá tra, lúa gạo và rau màu tại An Giang cũng được NHNN chủ động nghiên cứu và bước đầu có chỉ đạo các khâu cần thiết. Các hướng đó đều nhằm mục tiêu phát triển nền nông nghiệp bền vững và an toàn cho hoạt động tín dụng ngân hàng. Được biết một Ngân hàng nước ngoài tại Việt Nam đã có hình thức phù hợp tham gia trực tiếp vào Mô hình liên kết nói trên tại DBSCL. Các NHTM khác cũng đang xúc tiến các nghiệp vụ cụ thể tham gia vào lĩnh vực mới này trong phát triển nông nghiệp - nông thôn.

Cho vay lĩnh vực lúa gạo

Liên quan trực tiếp đến sản xuất nông nghiệp hàng hóa, trong thời gian qua, các NHTM đã tích cực triển khai *cho vay hỗ trợ lãi suất thu mua lúa tạm trữ, cho vay sản xuất và kinh doanh lúa gạo*.

NHNo&PTNT Việt Nam là NHTM giữ vai trò chủ lực trong cho

vay ngành lương thực, bao gồm các hộ sản xuất lúa, hộ chế biến gạo, các doanh nghiệp thu mua lúa của nông dân và kinh doanh gạo xuất khẩu. Doanh số cho vay hàng năm trong các năm 2008 - 2013 đạt bình quân 29.000 tỷ đồng, riêng năm 2013 đạt 31.966 tỷ đồng. Dư nợ đến 31/12/2013 là 16.765 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 1.117 tỷ đồng (+7,1%). Nợ xấu của lĩnh vực này đến 31/12/2013 là 257 tỷ đồng. Tỷ lệ nợ xấu chiếm 1,5%, giảm (-1,3%) so với năm 2012. Trong đợt cho vay hỗ trợ lãi suất thu mua lúa gạo cuối quý I, đầu quý II/2014, NHNo&PTNT Việt Nam cũng tiên phong trong lĩnh vực này, đã có 22 thương nhân được vay 631,49 tỷ đồng, mua tạm trữ được 92.278 tấn gạo.

Cụ thể về chính sách mới nhất được triển khai trong năm 2014, theo quyết định của Thủ tướng Chính phủ, thực hiện mua tạm trữ 1 triệu tấn gạo trong vụ đông xuân năm 2013 - 2014 ở DBSCL từ ngày 15/3/2014 đến hết ngày 30/4/2014. Các ngân hàng thương mại cho vay mua tạm trữ lúa, gạo trong thời gian tối đa 6 tháng kể từ ngày 20/3 đến hết ngày 20/9/2014; mức lãi suất cho vay tối đa 7%/năm. Ngân sách nhà nước hỗ trợ 100% lãi suất tiền vay mua lúa, gạo tạm trữ với thời gian hỗ trợ lãi suất tối đa là 4 tháng kể từ ngày 20/3 đến hết ngày 20/7/2014.

Trong đợt này có 16 NHTM được chỉ định tham gia, bao gồm 5 NHTM có vốn nhà nước và 11 NHTM cổ phần triển khai cho vay theo quy định. Tính đến hết tháng 4/2014, các NHTM đã giải ngân cho vay được 8.256,49 tỷ đồng đối với khách hàng trong khu vực, tổng số lượng gạo đã thu mua được là 978.377,35 tấn, cơ bản đạt kế hoạch theo Quyết định của Thủ tướng.

Chương trình cho vay phát triển một số loại cây công nghiệp chủ lực

Trong lĩnh vực cho vay vốn phát triển bền vững cây công nghiệp, NHNN cùng các NHTM cũng chủ động triển khai kịp thời các chính sách có liên quan.

NHNo&PTNT Việt Nam đang triển khai có hiệu quả *chính sách cho vay ngành chè*, đó là các hộ gia đình trồng chè, thâm canh chè, chế biến chè,... Doanh số cho vay hàng năm của giai đoạn 2009 - 2013 đạt 2.000 tỷ đồng; riêng năm 2013 đạt 2.754 tỷ đồng; Dư nợ đến 31/12/2013 là 1.582 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 196 tỷ đồng (+14,1%). Nợ xấu đến 31/12/2013 là 47 tỷ đồng. Tỷ lệ nợ xấu chiếm 2,9%, tăng 1,4% so với năm 2012. Ước tính dư nợ của NHNo&PTNT Việt Nam đối với lĩnh vực này đến hết tháng 9/2014 là trên 1.700 tỷ đồng, tỷ lệ nợ xấu tiếp tục được kiềm chế.

NHNo&PTNT Việt Nam cũng triển khai mạnh mẽ *chương trình cho vay ngành cà phê*. Doanh số cho vay năm 2013 đạt 13.303 tỷ đồng; Dư nợ đến 31/12/2013 là 10.451 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 534 tỷ đồng (+5,4 %); Ước tính đến hết tháng 9/2014 dư nợ lĩnh vực cà phê của NHNo&PTNT Việt Nam đạt trên 11.000 tỷ đồng.

Hiện nay Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đang xây dựng và phê duyệt Đề án quy hoạch tái canh cây cà phê theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ; NHNN cũng đã có văn bản chỉ đạo NHNo&PTNT Việt Nam xây dựng phương án cho vay tái canh cây cà phê trên địa bàn Tây Nguyên. Dự kiến NHNN sẽ trình Thủ tướng Chính phủ phương án cụ thể về số tiền tái cấp vốn, lãi suất cho vay, lãi suất tái cấp vốn, thời gian vay,... sau khi đề án quy hoạch và phương án chi tiết nói trên được phê duyệt.

NHNo&PTNT Việt Nam cũng đang triển khai đồng bộ các biện pháp mở rộng vốn cho vay ngành

cao su. Doanh số cho vay năm 2013 đạt 9.304 tỷ đồng; Dư nợ đến 31/12/2013 là 6.248 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 703 tỷ đồng (+12,6%). Dư nợ cho vay lĩnh vực cao su của NHNo&PTNT Việt Nam đến hết tháng 9/2014 ước tính đạt trên 6.500 tỷ đồng.

NHNo&PTNT Việt Nam cũng triển khai có hiệu quả cho vay theo Nghị định 41/2010/NĐ-CP của Chính phủ (Nghị định 41) và Thông tư 14/2010/TT-NHNN của NHNN về *chính sách phát triển nông nghiệp nông thôn*. Doanh số cho vay chỉ riêng năm 2013 đạt 206.898 tỷ đồng, số khách hàng còn dư nợ đến 31/12/2013 là 2.206.816 khách hàng với số tiền 182.317 tỷ đồng, so với năm 2012 tăng 24.199 tỷ đồng (+15,3%). Một số chi nhánh có dư nợ tăng cao trong 3 năm triển khai thực hiện Nghị định 41: Nghệ An, Lâm Đồng, Đồng Tháp, Nam Định, Kon Tum, Phú Thọ.

Sau hơn 4 năm triển khai, Nghị định 41 đã thực sự đi vào cuộc sống và đóng góp không nhỏ vào việc đẩy mạnh tín dụng phát triển nông nghiệp, nông thôn trong thời gian qua.

Qua kết quả sơ kết 3 năm triển khai thực hiện Nghị định 41, đầu tư tín dụng vào lĩnh vực nông nghiệp nông thôn trong giai đoạn 2010-2013 đã tăng trưởng mạnh mẽ, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong nông nghiệp nông thôn. Đến cuối năm 2013, dư nợ cho vay nông nghiệp, nông thôn của các tổ chức tín dụng (chưa bao gồm Ngân hàng Chính sách Xã hội) đã đạt 671.986 tỷ đồng, tăng gần 20% so với cuối năm 2012. Nếu so với cuối năm 2009 (năm trước khi có Nghị định 41) thì dư nợ tín dụng đối với lĩnh vực này đã tăng gấp 2,29 lần.

Từ thực tiễn trình bày ở trên có thể rút ra một số nhận xét sau đây:

Một là, lĩnh vực nông nghiệp, nông thôn, hộ nông dân, xây dựng

nông thôn mới vẫn là ưu tiên hàng đầu trong thiết kế chính sách, chỉ đạo thực hiện của NHNN, cũng như sự tiên phong, chủ lực của NHNo&PTNT Việt Nam, sự tham gia có trách nhiệm của các TCTD khác. Trong bối cảnh nền kinh tế còn nhiều khó khăn, tổng cầu của nền kinh tế còn thấp, mở rộng tín dụng an toàn theo mục tiêu còn nhiều bất cập, thì việc triển khai các chính sách, chương trình nói trên cho phép mở ra các kênh tín dụng an toàn, vững chắc.

Hai là, có sự triển khai đồng bộ, kịp thời từ NHNN đến các TCTD trong năm bắt và tổng kết thực tiễn, trong tham mưu, đề xuất và tổ chức thực hiện. Về phía NHNN, không chỉ là những quy định về giới hạn trần lãi suất cho vay các đối tượng ưu tiên, không chỉ về quy định tỷ lệ dự trữ bắt buộc, cho vay tái cấp vốn,... mà còn cả cơ chế chính sách có liên quan trong xử lý quan hệ giữa TCTD và khách hàng vay vốn. Về phía các NHTM, không chỉ cạnh tranh chạy theo lợi nhuận của tín dụng thông thường mà còn chú ý đến nông nghiệp - nông thôn và chính sách ưu đãi khác theo chỉ đạo của Chính phủ, NHNN.

Ba là, các chính sách, giải pháp hướng tới một thị trường tín dụng nông nghiệp nông thôn phát triển bền vững, giảm thiểu rủi ro, từ đó các NHTM có thể bán chéo và phát triển các dịch vụ phi tín dụng khác cho đồng đảo người dân trong xu hướng hội nhập quốc tế.

Bốn là, việc triển khai các chính sách được thường xuyên theo dõi, nắm bắt những vướng mắc, khó khăn, có biện pháp kịp thời tháo gỡ; tiến hành tổng kết vào thời điểm phù hợp tiến hành chỉnh sửa, bổ sung hay đề nghị điều chỉnh cho phù hợp với yêu cầu của thực tiễn.

Một số đề xuất:

Thứ nhất, các địa phương cần tiếp tục hoàn thiện quy hoạch các vùng và các lĩnh vực sản xuất

nông nghiệp, khu vực kinh tế nông thôn; chỉ đạo việc thực hiện chặt chẽ quy hoạch đã được phê duyệt nhưng cũng nắm bắt kịp thời diễn biến của thực tiễn để có những điều chỉnh cần thiết, tạo nền tảng cho các TCTD an tâm mở rộng tín dụng an toàn, hiệu quả.

Thứ hai, các địa phương, các ngành hữu quan cần đẩy mạnh các hoạt động khuyến nông, khuyến lâm, khuyến ngư với các hình thức phù hợp, chú ý về việc triển khai các loại giống mới, có chất lượng cao trong nông nghiệp, ứng dụng kỹ thuật canh tác tiên tiến và khâu giảm tổn thất sau thu hoạch cũng như nâng cao chất lượng sản phẩm sau chế biến, nâng cao khả năng cạnh tranh cũng như sức tiêu thụ trên thị trường trong và ngoài nước.

Thứ ba, các địa phương phối hợp chặt chẽ, đồng bộ, hiệu quả với ngành Ngân hàng triển khai thực hiện Nghị định 41 và Nghị định mới thay thế Nghị định 41 (nếu được ban hành); sớm hoàn thành việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho người nông dân. Đồng thời có biện pháp thúc đẩy sự phát triển các mô hình liên kết giữa người cung ứng đầu vào với người nông dân và doanh nghiệp thu mua, chế biến, xuất khẩu nông sản phẩm. Bên cạnh đó cần khẩn trương hoàn thiện, đề nghị ban hành kịp thời Nghị định mới thay thế Nghị định 41, cũng như Thông tư hướng dẫn có liên quan.

Thứ tư, các TCTD tiếp tục có định hướng chiến lược mở rộng tín dụng đối với lĩnh vực nông nghiệp - nông thôn. Một số NHTM cần có cơ chế điều hòa vốn nội bộ linh hoạt hơn cho các vùng sản xuất nông nghiệp hàng hóa trọng điểm, tuyển dụng mới hoặc bổ sung kiến thức nông nghiệp - nông thôn cho đội ngũ cán bộ tín dụng.■

Nguồn tài liệu:

- Báo cáo NHNo&PTNT Việt Nam
- www.sbv.gov.vn
- Một số nguồn khác